

A Jász-Takarékszövetkezet

a Hitelintézetek nyilvánosságra hozatali követelményének teljesítéséről szóló 234/2007. (IX. 4.) Korm. rendeletben foglaltaknak eleget téve az alábbiakban részletezett lényeges információkat hozza nyilvánosságra a 2008. december 31-i adatok alapján

KOCKÁZATI ELVEK, MÓDSZEREK

Kockázatok kezelésére szolgáló stratégiák és folyamatok

KOCKÁZATI STRATÉGIA

(Kivonat a Jász-Takarékszövetkezet Kockázati stratégiájából. A nyilvánosságra hozatal a Kockázati stratégia azon részeit nem tartalmazza amelyeket, a Takarékszövetkezet a HPT 137/A. § (4) bekezdésének b) pontja alapján védett információnak minősített, mert ezen adatok nyilvánosságra hozatala a Takarékszövetkezet versenypozícióját ronthatja.)

A kockázati stratégia a belső tőkeellátottság biztosítására irányul, az üzleti stratégiával összhangban bemutatja a takarékszövetkezet kockázatokkal kapcsolatos általános irányvonalát.

Kockázatvállalási politika

A Takarékszövetkezet mindenkor úgy alakítja kockázatvállalását, kockázatkezelési és a belső tőkemegfelelés értékelési folyamatát, hogy az ne veszélyeztesse a Takarékszövetkezet biztonságos működését. A Takarékszövetkezet által meghatározott belső tőkeszükségletnek mindig megfelelő tőketöbbletet kell biztosítania a szabályozás által meghatározott minimális tőkekövetelmény felett. A Takarékszövetkezet minden lényeges kockázatát azonosítja, méri, figyeli és jelentést készít róluk. A számszerűsíthető kockázatokat limitekkel és a szükséges belső kontrollokkal kezeli, a nem-számszerűsíthető kockázatoknál kontrollokat alkalmaz és a kockázatok alakulásáról rendszeres jelentést készít.

Általános kockázatkezelési cél, hogy a Takarékszövetkezet, mint kisintézmény

- a belső tőkemegfelelés értékelési folyamatában a tőkeszükségletet a legegyszerűbb módszerekkel határozza meg;
- elsősorban olyan kockázatokat vállal, amelyeknél helyismerete, az ügyfélhez való közelsége és a sztenderdizált termékinálat előnyt jelentenek a kockázatok megítélésénél;
- vezetőségének és alkalmazottainak munkája során a kockázat-tudatosság elve mindig érvényesüljön ;
- lényeges kockázatainak alakulását a kockázatkezelő folyamatosan figyeli, folyamatosan gyűjti és elemzi az egyes kockázati típusok mértékének jelzésére vonatkozó adatokat, és meghatározott rendszerességgel jelentést készít az Ügyvezetés, Igazgatóság és a Felügyelő Bizottság számára.

A Takarékszövetkezet a kockázatkezelési módszereinek és folyamatainak kialakításánál alkalmazza az intézményvédelmi rendszer központi szervei által rendelkezésére bocsátott

szabályzatokat, együttműködik az intézményvédelmi rendszerrel a kockázatkezelési módszerek fejlesztésében, a kockázatok alakulásának figyelésében és a minimális tőkekövetelmény mértékének, valamint a belső tőkeszükséglet nagysága meghatározásának kialakításában, a belső tőkeszükséglet megfelelőségének ellenőrzésében.

Kockázati étvágy, kockázatvállalási hajlandóság

A Takarékszövetkezet kockázati étvágya, kockázatvállalási hajlandósága azt mutatja, hogy milyen kockázatoknak, milyen mértékben kívánja magát kitenni, mely kockázatokat tart elfogadhatónak és melyeket nem, milyen módon ellenőrzi és jelenti a kockázatokat. Annak érdekében, hogy a Takarékszövetkezet kockázati étvágya a Takarékszövetkezet által meghatározott kockázati szintek között maradjon, a számszerűsíthető kockázatok esetében limitek kerülnek meghatározásra. A Takarékszövetkezet kockázati étvágyát 3 éves időszakra határozza meg, figyelembe véve a gazdasági célkitűzéseket.

Kockázati szerkezet

A Takarékszövetkezet kockázati szerkezetét kockázati típusonként és – a hitelezési kockázati kitétségek esetében – kitétségi osztályonként mutatja be. A kockázati szerkezet tervezett változása az üzleti szerkezetre és az üzleti stratégiára épül, ennek révén kerül összhangba az üzleti stratégia és a kockázati stratégia képzése.

Kockázatok azonosítását, mérését figyelemmel kísérését biztosító szervezeti egységek és funkciók

Kockázatkezelés szervezete

(Kivonat a Takarékszövetkezet Kockázati stratégiájából)

A Takarékszövetkezet kockázatkezelési rendszerét úgy alakítja ki, hogy biztosítsa a kockázatkezelési elvek és célkitűzések megvalósítását. A Takarékszövetkezetnél a kockázati típusokra vonatkozó információk összefogásáért a kockázatkezelő, a tőketervezésért az ügyvezetés (a kockázatkezelő és az ágazatvezetők bevonásával) a felelős.

A Takarékszövetkezet olyan belső védelmi vonalakat alakít ki és működtet, amely elősegíti a

- szervezet prudens, hatékony és megbízható, a jogszabályoknak és belső szabályzatoknak megfelelő működését;
- a szervezet eszközeinek, az ügyfelek és a tulajdonosok gazdasági érdekeinek, valamint társadalmi céljainak védelmét;
- a Takarékszövetkezet zavartalan és eredményes működését, a vele szembeni bizalom fenntartását.

A Takarékszövetkezet belső védelmi vonalát a felelős belső irányítás és a belső kontroll funkciók alkotják.

A felelős belső irányítás megvalósítását a Takarékszövetkezet a megfelelő szervezeti felépítés és testületi rendszer kialakításával és működtetésével, irányítási és ellenőrzési funkciók gyakorlásával biztosítja.

A Takarékszövetkezet a hatékony és átfogó, az intézmény összes tevékenységére és szervezeti egységére kiterjedő belső kontroll funkció megvalósítása érdekében

- Kockázat kontroll funkciót (továbbiakban: kockázatkezelés)
- Megfelelőség biztosítási (compliance) funkciót
- Belső ellenőrzési rendszert

alakít ki és működtet.

Kockázatomérési és jelentési rendszerek alkalmazási köre

A tőke tervezés célja, hogy mindenkor biztosítsa a Takarékszövetkezetnél a ténylegesen vállalt kockázatoknak megfelelő tőke szintet, és járuljon hozzá a kiegyensúlyozott, stabil növekedéshez is. A tőke tervezés során szükséges, hogy a Takarékszövetkezet az összes lényeges kockázatát megfelelően azonosítsa, mérje, összesítse és figyelje (monitorozza), meghatározza a kockázatok fedezéséhez szükséges belső tőke nagyságát, és folyamatosan biztosítsa, hogy a lényeges kockázatok fedezéséhez megfelelő, a belső szabályok szerint meghatározott tőkefedezet álljon rendelkezésre.

A Takarékszövetkezet a működésével összefüggésben az alábbi lényeges kockázatokat határozza meg:

- Hitelezési kockázat: általánosságban annak a kockázata, hogy a hitelintézetnek egy szerződéses partnere felé kitettsége áll fenn, és a hitelintézetet veszteség éri a szerződéses partner nem szerződés szerinti teljesítése miatt.
- Devizaárfolyam kockázat: jelenleg nincs ilyen kockázata a Takarékszövetkezetnek.
- Kereskedési könyvi pozíciós kockázatok: jelenleg nincs ilyen kockázata a Takarékszövetkezetnek.
- Működési kockázat: a nem megfelelő belső folyamatok és rendszerek, külső események vagy a személyek nem megfelelő feladatellátása miatt felmerülő, illetőleg jogszabály, szerződés vagy belső szabályzatban rögzített eljárás megsértése vagy nem teljesítése miatt keletkező, a hitelintézet eredményét és szavatoló tőkéjét érintő veszteség kockázata.
- Koncentrációs kockázatok: olyan kockázat, amely az azonos jellemzőkkel bíró ügyfelekkel szemben felmerülő, különböző szerződéses kapcsolatokból fakadó kockázatok együtteséből ered.
- Nem-kereskedési könyvi kamatkockázat: azon jelenlegi, illetve jövőbeni kockázatokat jelenti, amelyek az intézmény jövedelmezőségére, tőkehelyzetére a piaci kamatlábak kedvezőtlen változása esetén hatnak.
- Likviditási kockázat: annak a kockázata, ha az intézmény nem képes kötelezettségeit időben teljesíteni, amikor a fizetés esedékessé válik.
- Reziduális (biztosítékok elfogadásából származó) kockázat: annak a kockázata, ha a hitelintézet által alkalmazott, elismert hitelkockázat mérséklési technikák a vártnál kevésbé bizonyulnak hatékonyak.
- Reputációs kockázat: a tőkét vagy a jövedelmezőséget közvetve érintő olyan kockázat, amely a pénzügyi intézményről kialakult kedvezőtlen fogyasztói, üzletpartneri, részvényesi, befektetői vagy hatósági véleményből származik, és az intézmény külső megítélésének a kívánatos szinttől való elmaradásában nyilvánul meg.
- Irányítási kockázat: a felelős belső irányítás megvalósulásának kockázatát jelenti.
- Külső tényezők kockázata: magában foglalja a gazdasági- és jogi, szabályozói környezetből fakadó kockázatokat.

A szabályozók által meghatározott minimális tőkekövetelményt a Takarékszövetkezet a hitelezési kockázatra sztenderd módszerrel, a működési kockázatra az alapmutató módszerével határozza meg. Azokra a kockázatokra, amelyek nem számszerűsíthetők, illetve mutatószámokkal mérhetők, limiteket határoz meg (ide tartoznak a koncentrációs kockázatok, a nem-kereskedési könyvi kamatkockázatok, és a likviditási kockázat), illetve amelyek csak minőségi ismérvekkel becsülhetők azokat egyéb kontrollokkal ellenőrzi. A Takarékszövetkezet a ritka, váratlan, előre nem látott esemény hatását stressz tesztekkel méri. A nem számszerűsíthető kockázatokra tőketartalékot (tőkepuffert) képez.

A Takarékszövetkezet kockázatkezelési rendszerét úgy alakítja ki, hogy biztosítsa a kockázatkezelési elvek és célkitűzések megvalósítását.

A Takarékszövetkezetnél a kockázati típusokra vonatkozó információk összefogásáért kockázatkezelő és a tőketervezésért az ügyvezetés (a kockázatkezelő) a felelős.

A Takarékszövetkezet egy fő kockázatkezelőt alkalmaz, aki együttműködik az ügyvezetéssel és a belső ellenőrzéssel.

A kockázati kontroll funkció célja annak biztosítása, hogy a Takarékszövetkezet kockázatait megfelelően azonosítsa, mérje és kezelje annak érdekében, hogy a keletkezett kockázatok mértéke ne veszélyeztesse a szervezet folyamatos működését.

Az Ügyvezetés a Takarékszövetkezet tőkemegfelelésének alakulását havonta nyomon követi, havi gyakorisággal meghatározza a szabályozási, valamint a belső tőkemegfelelést.

A Takarékszövetkezet a szabályozói és belső tőkemegfelelésről negyedévente készít jelentést az Igazgatóságnak és a Felügyelő Bizottságnak.

A Takarékszövetkezet évente elvégzi a tőkemegfelelés belső értékelési folyamatának felülvizsgálatát, amelyet a Takarékszövetkezet Igazgatósága hagy jóvá.

A kockázatszéklésre és a hitelkockázati fedezet alkalmazására vonatkozó szabályzatok fő elveire és pontjaira, valamint a kockázatszéklésre és a hitelkockázati fedezeti eszközök hatékonyságának ellenőrzésére szolgáló stratégiák és folyamatok

A Takarékszövetkezet - mint sztenderd módszert alkalmazó hitelintézet – a szabályozói tőkekövetelmény megállapítása során a kockázattal súlyozott kitétség értékének meghatározásakor a hitelezési kockázat csökkentésére kizárólag a Hkr-ben meghatározott feltételeknek megfelelő hitelkockázati fedezetet vesz figyelembe.

A Takarékszövetkezet biztosítja a hitelezéskockázat-mérséklésre alkalmazott eljárási rendjeinek, szabályzatainak, az általa fogantatosított intézkedéseknek és a döntések eredményeként a hitelkockázati védelemnek az irányadó joghatóság előtti érvényességét és érvényesíthetőségét.

A Takarékszövetkezet megteszi a megfelelő lépéseket a hitelkockázati fedezetre vonatkozó szabályozás hatékony alkalmazása és a kapcsolódó kockázat kezelése érdekében.

A Takarékszövetkezet előre rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezet tárgyaként olyan vagyontárgya(ka)t ismer el, amelyik likvid és értékálló.

A Takarékszövetkezet előre rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetként olyan hitelezéskockázat-mérséklési eljárást ismer el, amelynek alapján jogosult a fedezetül szolgáló vagyontárgy ésszerű időn belüli - bírósági végrehajtás keretében vagy bíróságon kívül történő értékesítése vagy megtartása alapján a biztosított követelés kielégítésére az ügyfél – vagy ahol a fedezet harmadik személy birtokában van, e harmadik személy - nemteljesítése, fizetéseképtelensége esetén, vagy egyéb, a felek megállapodása szerinti, a kielégítési jog

megnyíltát eredményező hitelesemény beálltakor. A fedezetként elfogadott eszköz értéke és az ügyfél hitelminősége közötti korreláció nem lehet jelentős.

A Takarékszövetkezet előre nem rendelkezésre bocsátott hitelkockázati fedezetként olyan hitelezésikockázat-mérséklési eljárást ismer el, amelynek nyújtója megbízható és a hitelkockázati fedezetre vonatkozó megállapodás az irányadó joghatóság előtt érvényes és érvényesíthető, valamint eleget tesz a Hkr-ben rögzített feltételeknek.

A Takarékszövetkezet a kihelyezésről történő döntés előtt meggyőződik a szükséges fedezetek, illetőleg biztosítékok meglétéről, valós értékéről és érvényesíthetőségéről. A döntés alapjául szolgáló iratokat az ügyletre vonatkozó szerződéshez kell csatolni.

A fedezetek felülvizsgálata során a Takarékszövetkezet kiemelt figyelmet fordít a Hkr.-ben rögzített kapcsolódó rendelkezésekre. Ezek közül kiemelendő, hogy a felülvizsgálatot kizárólag független ingatlanvagyon-értékelő végezheti abban az esetben, ha a Takarékszövetkezet rendelkezésére álló információk szerint az ingatlan piaci értéke az átlagospiaci árhoz viszonyítva jelentősen csökken, vagy a nyújtott kölcsön értéke meghaladja a három millió eurót, vagy ennek megfelelő forintban vagy más devizanemben fennálló összeget, vagy a Takarékszövetkezet szavatoló tőkéjének öt százalékát.

A Takarékszövetkezet a fedezetek értékének változásait, a fedezetek elfogadhatóságának szempontjaiban bekövetkezett változásokat rendszeres időközönként figyeli és ellenőrzi, valamint utólagosan is felülvizsgálja.

Az éves felülvizsgálat az adósok kockázati szempontú – a jogi helyzetükre, gazdálkodási viszonyaikra és a Takarékszövetkezettel fennálló kapcsolatuk megítélésére kiterjedő – átfogó értékelését jelenti.

A fedezetek felülvizsgálata, újraértékelése az éven túli kockázatvállalás esetén éves gyakorisággal történik. Az újraértékelése során a Takarékszövetkezet fedezetek meglétét, állapotát és érvényesíthetőségét vizsgálja.

A kockázatmérséklés figyelembe vételénél általános alapelvnek tekinthető, hogy ha a kitettség súlyozásánál a kockázatmérséklést már figyelembe vették, akkor a fedezet kockázatmérséklésként nem számítható be. A Takarékszövetkezet, mint egyszerű módszert alkalmazó hitelintézet számára további megkötés, hogy nem veheti figyelembe a kockázatmérséklést, ha a kitettség lejáratja hosszabb, mint a fedezeté.

A kockázatmérséklés figyelembe vételével kapcsolatosan általános szabály, hogy a kitettség tőkekövetelménye a kockázatmérséklés figyelembe vételét követően nem lehet magasabb, mint a kockázatmérséklés hatásának figyelembe vétele nélkül.

SZAVATOLÓ TŐKÉVEL KAPCSOLATOS INFORMÁCIÓK

A Takarékszövetkezet 2008. évi auditált adatai alapján:

Jegyzett tőke	120.000 eFt
Tőketartalék	10.313 eFt
<i>Alapvető tőkeelemenként elismert tőkeelemek</i>	<i>130.313 eFt</i>
Lekötött tartalék alapvető tőkeként figyelembe vehető rész	44.709 eFt
Általános tartalék	74.569 eFt
Eredménytartalék	376.905 eFt
Mérleg szerinti poz. eredmény, könyvvizsgáló ált. hitelesítve	57.960 eFt
<i>Alapvető tőkeként elismert tartalékok</i>	<i>554.143 eFt</i>
Egyéb levonások az alapvető tőkéből/ Immateriális javak	-20.778 eFt
Alapvető tőke	663.678 eFt
Értékelési tartalék	63.797 eFt
Lejáráttal rendelkező alárendelt kölcsöntőke	24.472 eFt
Járulékos tőke	88.269 eFt
Szavatoló tőke	751.947 eFt

A HITELINTÉZET TŐKEMEGFELELÉSE

A belső tőkemegfelelés értékelési folyamatára vonatkozó elvek és stratégiák

A tőkemegfelelés követelményrendszerét szabályozó hazai jogszabályok, jogszabály módosítások előírják, hogy a Takarékszövetkezetnek a tőkemegfelelés megfelelésére belső értékelési folyamattal kell rendelkeznie. A PSZÁF erre vonatkozó útmutatója, valamint a hitelezési kockázat szternderd módszerét alkalmazó hitelintézetek számára kiadott PSZÁF vezetői körlevelének megfelelően a közös intézményvédelmi rendszerhez tartozó kis intézmények számára az intézményvédelmi rendszer kidolgozta azokat az eljárásokat, módszereket, melyeket a tagok közösen alkalmaznak. A Takarékszövetkezet az OTIVA által kidolgozott szabályzatokat elfogadta, azokat a működése, a kockázatok kezelése, illetve a tőkemegfelelés értékelése során alkalmazza.

PSZÁF 12603/1/2009. sz. határozatával felülvizsgálta és jóváhagyta a Takarékszövetkezet tőkemegfelelés belső értékelési folyamatát (ICAAP) eredményeként számított tőkeigényt.

A tőkemegfelelés a rendelkezésre álló tőke és a kockázatok fedezéséhez szükséges tőke különbsége.

Belső tőkemegfelelés értékelés folyamat mindazon takarékszövetkezeti folyamatokat magában foglalja, amelyekkel a Takarékszövetkezet Vezető Testületei biztosítják, hogy

- a Takarékszövetkezet az összes lényeges kockázatot megfelelően azonosítsa, mérje,

- összesítse és figyelje (monitorozza);
- az intézmény meghatározza a kockázatok fedezéséhez szükséges belső tőke nagyságát, és folyamatosan biztosítja, hogy a lényeges kockázatok fedezéséhez megfelelő, a belső szabályok szerint meghatározott tőkefedezet álljon rendelkezésre;
  - hatékony kockázatkezelési rendszert működtessen, és azt folyamatosan fejlessze.

A Hpt. 76/K §-a (2) szerint a Takarékszövetkezet belső tőkemegfelelés értékelési folyamata arányos tevékenysége jellegével, nagyságrendjével és összetettségével.

A Takarékszövetkezet a Hpt. 13/C §-ában, 76/K §-ában és a 145/A §-ában szereplő arányosság elvének alkalmazása szempontjából kis intézménynek minősíti magát (melyet a PSZAF-nak bejelentett), mert

- nem végez bonyolult tevékenységet, termékei és szolgáltatásai a betétgyűjtési, hitelezési és pénzforgalmi szolgáltatásokhoz kapcsolódnak
- termékeit és szolgáltatásait Magyarországon nyújtja, nem végez határon átnyúló szolgáltatást
- viszonylag kis piaci részesedéssel rendelkezik
- a Hpt. 76. § (1) bekezdésében meghatározott hitelezési, partner-, különböző típusú piaci és működési kockázatok minimális tőkekövetelményének számításához nem alkalmaz a Felügyelet által jóváhagyott, a vonatkozó külön kormányrendeletekben meghatározott fejlett módszereket.

A belső tőkemegfelelés értékelési folyamatra vonatkozó szabályzatot a Takarékszövetkezet Igazgatósága elfogadta és évente felülvizsgálja.

A Takarékszövetkezet belső tőkeértékelési folyamata az alábbi elemekből áll:

1. Kockázati stratégia meghatározása
2. Lényeges kockázatok meghatározása, a kockázatok mérése, kezelése, figyelése, a kapcsolódó tőkeszükséglet meghatározása és az ezekkel kapcsolatos jelentések elkészítése
3. Tőketervezés - a minimális szabályozási tőkekövetelmény meghatározása, a lényeges kockázatok belső tőkeszükségletének összegzése és összehasonlítása a minimális tőkekövetelménnyel, a tőkepuffer mértékének a meghatározása és összehasonlítása a takarékszövetkezet rendelkezésére álló tőkével.

A Hpt.76. §-a (1) bekezdésének a) pontja szerinti kockázati kategóriák tőkekövetelménye kitétségi osztályonként

Központi kormányok és központi bankok	0
Regionális kormányok, vagy helyi önkormányzatok	1.291 eFt
Közszektorbéli intézmények	0
Multilaterális fejlesztési bankok	0
Nemzetközi szervezetek	0
Hitelintézetek és befektetési vállalkozások	64.381 eFt
Vállalkozások	12.549 eFt
Lakosság	149.125 eFt
Ingatlannal fedezett követelések	0
Késedelmes tételek	4.138 eFt
Fedezett kötvények	0
Kollektív befektetési értékpapírok	0
Egyéb tételek	45.135 eFt
SA módszer tőkekövetelménye kitétségi osztály szerint összesen	276.619 eFt

A felhígulási kockázatára vonatkozóan

a) a késedelemnek és a hitelminőség-romlásnak a belső szabályzatában való megközelítése

A kilencven napot meghaladóan, lényeges törlesztési késedelembe esett tételre az alábbiakban foglaltak kivétellel a kitétségnak az (egyedileg) elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék figyelembe vételével számított összegéhez a következő kockázati súlyokat kell alkalmazni.

- a) 150%-ot, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke kevesebb, mint a kitétség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttóértéke - elismert hitelkockázati fedezettel - nem biztosított részének 20%-a,
- b) 100%-ot, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább a kitétség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéke - elismert hitelkockázati fedezettel - nem biztosított részének 20%-a.

Az ügyfélnek a Takarékszövetkezettel vagy a leányvállalatával szembeni kilencven napon vagy három hónapon keresztül folyamatosan fennálló olyan késedelmes fizetési kötelezettsége minősül lényegesnek, amelynek összege meghaladja

- a) lakossággal szembeni kitétség esetén
  1. a késedelembe esés időpontjában érvényes legkisebb összegű havi minimálbért, vagy
  2. az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát vagy az egy havi törlesztő részletet, és
- b) az a) pontban meghatározott kitétségi osztályba tartozó kitétségen kívül bármely más kitétségi osztályba tartozó kitétség esetén
  1. a kettőszázötvenezer forintot, vagy
  2. az ügyfél szerződés szerinti összes kötelezettségének kettő százalékát.

A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, lakóingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett eredetileg 35%-os kockázati súlyozású kitétségnak az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értékével csökkentett részéhez

- 50%-os kockázati súly alkalmazható, ha az elszámolt értékvesztés és kockázati

céltartalék értéke legalább a kitettség értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értékének 20%-a,

– Egyébként 100%-os kockázati súlyt kell rendelni.

A kilencven napot meghaladóan késedelembe esett, és lakóingatlanok nem minősülő ingatlanon alapított jelzálogjoggal fedezett, eredetileg 50%-os kockázati súlyozású kitettségnek az elszámolt értékvesztéssel és céltartalékkal csökkentett értékéhez 100%-os kockázati súlyt kell rendelni.

A késedelmes tétel fedezettel ellátott részének meghatározása esetében elismert hitelezési kockázat-mérséklő tétel vehető figyelembe.

Ha a késedelmes tétel nem elismert, de a PSZÁF által a hitelkockázat-mérséklésre vonatkozóan meghatározottak szerint megfelelőnek tekintett, hitelkockázat-mérséklő tétellel teljesen fedezett, valamint az elszámolt értékvesztés és kockázati céltartalék értéke legalább az értékvesztés elszámolása és kockázati céltartalék képzése előtti bruttó értéknek a 15%-a, akkor 100%-os kockázati súlyt kell alkalmazni.

b) az értékvesztések elszámolása és visszairása, a céltartalékok képzése és felhasználása meghatározására szolgáló megközelítések és módszerek

A céltartalékképzés és értékvesztés elszámolás során a takarékszövetkezet a 2000. évi C. törvény valamint " A hitelintézetek és pénzügyi vállalkozások éves beszámoló készítési és könyvvezetési kötelezettségének sajátosságairól" szóló 250/2000 (XII.24.) Kormányrendelet alapján jár el.

Az értékvesztés, illetve annak visszairása, vagy a céltartalékképzés, -felszabadítás, illetve -felhasználás meghatározásánál alapvetően a várható megtérülést, illetve a veszteségjellegű jövőbeni fizetési kötelezettséget kell figyelembe venni. Ha eszközök esetében a könyv szerinti érték a várható megtérülésnél magasabb, akkor értékvesztést kell elszámolni, ha alacsonyabb, akkor az értékvesztés visszairásával kell az eszköz könyv szerinti értékét növelni.

A várható megtérülés meghatározása során a takarékszövetkezet az alábbi szempontokat veszi figyelembe:

- a veszteség keletkezésének valószínűségét és nagyságát
- a megtérülés valószínűségét
- az eszköz minősítési kategóriáját
- a befolyó pénzbevételekre vonatkozó számvetési előírásokat.

Befektetési és forgatási célú értékpapírok esetén a várható piaci érték meghatározásakor a Takarékszövetkezet a kibocsátó tartós piaci megítélését, ennek tendenciáját, a befektetés tőzsdei vagy tőzsdén kívüli árfolyamát, a jegyzett tőke/saját tőke arányát annak tendenciáját, illetve azt veszi figyelembe, hogy lejáratkor, beváltáskor a kibocsátó várhatóan megfizeti-e és milyen értékben az értékpapír névértékét.

A Takarékszövetkezet forgatási és befektetési célú állampapírokban való kihelyezései kockázatmentesnek minősülnek, így azok kapcsán értékvesztés elszámolására nem kerül sor.

Az átvett eszközök, készletek, egyéb követelések esetében a Takarékszövetkezet a megtérülés valószínűségét vizsgálja.

Ügyfélkövetelések esetében a takarékszövetkezet a bruttó könyv szerinti értékét és a várható megtérülés arányát veszi figyelembe. Amennyiben a kettő arányában a minősítés időpontjában veszteségjellegű különbség mutatkozik, úgy értékvesztést számol el.

Az ügyfélkövetelések várható megtérülésének megítélése során a várható veszteség megállapításakor - figyelembe kell venni, hogy az ügyféllel szembeni követelések állami

garanciával, I. osztályú hitelintézet készfizető kezességével, I. osztályú bankgaranciával, készpénzfedezettel (pl. óvadék) biztosított-e. Ez esetben az előbbieket figyelembevételével számított tényleges veszteség alapján kell az értékvesztés összegét meghatározni.

Amennyiben a minősítés során az ügyfélkövetelés várható megtérülése magasabb a könyv szerinti értéknél, azaz a minősítési kategória javul, úgy az értékvesztés visszairásával a könyvszerinti értéket növelni kell, de maximum a bekerülési érték erejéig.

A befektetési és forgatási célú értékpapírok esetében ha a minősítéskori piaci érték jelentősen és tartósan magasabb az értékpapír könyv szerinti értékénél, úgy az értékvesztés visszairásával növeli a Takarékszövetkezet a könyv szerinti értéket, de maximum a beszerzési ár illetve a névérték erejéig.

Az átvett eszközök, készletek és egyéb követelések tekintetében az értékvesztés visszairása akkor lehetséges, ha a követelés értéke teljes egészében megtérül.

c) a számviteli beszámítások utáni kitettség értékek hitelezésikockázat-mérséklés figyelembevétele előtti összege

Kitettségi Osztály	Állomány
Kormánnyal szemben	3.679.137 eFt
Helyi Önkormányzattal szemben	17.926 eFt
Hitelintézettel szemben	2.864.197 eFt
Vállalkozással szemben	227.289 eFt
Lakossággal szemben	2.799.059 eFt
Késedelmes tételek	231.908 eFt

d) a kitettségek földrajzi - legalább országonkénti - megoszlása kitettségi osztályonként

A Takarékszövetkezett nem végez határon átnyúló tevékenységet.

e) a kitétségek gazdasági ágazatbeli megoszlása

Ágazati besorolás	Megoszlás
Mezőgazdaság, erdőgazdálkodás, halászat	13,63 %
Feldolgozó ipar	5,82 %
Építőipar	14,09 %
Kereskedelem, gépjárműjavítás	21,2 %
Szállítás, raktározás	1,51 %
Szálláshelyszolgáltatás, vendéglátás	4,44 %
Információ, kommunikáció	1,73 %
Pénzügyi, biztosítási tevékenység	0 %
Ingtatlanügyek	8,1 %
Szakmai, tudományos tevékenység, adminisztratív és szolgáltatást támogató tevékenység	17,98 %
Egyéb tevékenység	11,50 %

f) a kitétségek hátralevő futamidő szerinti csoportosítása kitétségi osztályonként

	Összesen
0-3 hó	3.279.431 eFt
3 hó-1 év	3.765.073 eFt
1 év - 5 év	1.114.508 eFt
5 év felett	978.771 eFt

g) gazdasági ágazatbeli vagy ügyfélkategória szerinti megoszlásban összesítve1.

1.a késedelmes tételt és a hitelminőség-romlást szenvedett kitettséget

A Takarékszövetkezet ezen adatokat a Hpt. 137/A. (4) bekezdés b)pontja alapján védett információnak nyilvánította, ezért ezeket adatokat gazdasági érdeke alapján nem kívánja nyilvánosságra hozni.

2. az elszámolt és visszaírt értékvesztést, illetve képzett és felhasznált céltartalékot, külön feltüntetve az adott évben elszámolt, illetve képzett összeget

Ügyfélkategória	Nyitó állomány	Év.képzés minősítés miatt	Visszaírás adott év ráford. csökk. minősítés miatt	Visszaírás adott év bev. növ. minősítés miatt	Záró állomány
Nem pénzügyi vállalkozás	73.411	51.243	4,399	14.546	105.709
Jogi szem. váll.	65.372	33.819	4,265	9.505	85.421
Nem jogi sz. váll.	8.039	17.424	0.134	5.041	20.288
Háztartások	196.959	59.084	20.054	42.394	193.595
Egyéni váll	33.417	12.663	7.957	18.531	19.592
Lakosság	163.542	46.421	12,097	23.863	174.003
Egyéb	1.269	0,687	0.163	0	1,793

	Nyitó egyenleg	Képzés	Felhasználás értékvesztéshez	Felszabadítás min.jav.miatt	Záró egyenleg
Függő és jövőbeni kötelezettségekre képzett céltartalék	6.468	2.808	0	2.001	7.275
Egyéb	0	14.306	0	0	14.306

h) a hitelminőség-romlást szenvedett és késedelmes kitettségeket - az elszámolt értékvesztésekkel, illetve képzett céltartalékokkal csökkentve - földrajzi – legalább országokénti - megoszlás szerinti bontásban.

A Takarékszövetkezetnek nyilvánosságra hozatali adata nincs, mivel határon átnyúló tevékenysége nincs.

SZTENDERD MÓDSZER

A takarékszövetkezet a PSZÁF által elfogadott hitelminősítő szervezeteket fogadta el.

A Takarékszövetkezet a hitelezési kockázat tökekövetelményét a Hpt. 76/A. § értelmében sztenderd módszer szerint, a hitelezési kockázat-mérséklés hatásának számítását a sztenderd módszer szerint, illetve a pénzügyi biztosítékok egyszerű módszere szerint számítja ki.

A sztenderd módszer alkalmazásánál a kockázattal súlyozott kitettség érték meghatározásához a Takarékszövetkezet minden kitettséget a Hkr.-ben meghatározott kitettségi osztályok valamelyikébe sorol be.

A kitettségek besorolásánál a Takarékszövetkezet figyelembe veszi a Hkr-ben foglaltakat, a PSZÁF-nak szolgáltatandó adatokra vonatkozó PM rendelet előírásait, a PSZÁF-nak az adatszolgáltatással kapcsolatosan nyilvánosságra hozott útmutatásait, állásfoglalásait és egyéb iránymutatásait.

A központi kormánynak és a központi banknak van elismert külső hitelminősítő szervezet általi hitelminősítése, ezért a központi kormánnyal és a központi bankkal szembeni kitettségnél a PSZÁF által a hitelminősítéshez hozzárendelt besorolás alapján, az egyes besorolásokhoz a megadott kockázati súlyokat alkalmazza a Takarékszövetkezet. A további kitettségi osztályokhoz rendelt kockázati súlyok meghatározása ennek következménye.

A Takarékszövetkezetnek csak a Magyar Állammal és a központi bankkal szemben van kitettsége, olyan kitettséggel nem rendelkezik, amelyre vonatkozóan közzé kellene tennie a külső hitelminősítő szervezet nevét, illetve hitelminősítését.

HITELKOCKÁZAT-MÉRSÉKLÉS

A mérlegen belüli és kívüli nettósításra alkalmazott szabályzatok főbb elvei és pontjai, valamint ezen fedezetet igénybevételének mértéke

A Takarékszövetkezet nem alkalmazza a mérlegen belüli és kívüli nettósítást.

A biztosítékok értékelésére és kezelésére szolgáló szabályzatok főbb elvei és pontjait

A Takarékszövetkezetnél jogi biztosíték nélkül aktív ügylet nem köthető.

A Takarékszövetkezet hitelkapcsolat létesítése esetén – a potenciális hitelkockázatok lefedése, a megtérülés biztonsága érdekében – az ügyfelekkel/partnerekkel létrejött szerződésben/ügyletekben meghatározott mértékű biztosíték nyújtását köti ki.

A hitel-előterjesztés és hiteldöntés során alapvetően az adott ügyletből való megtérülés kockázatát kell vizsgálni és felmérni, emellett azonban az ügylet mögött álló biztosítékoknak minden esetben fedezetet kell nyújtaniuk a tökekövetelésre, valamint a járulékos költségekre.

A kihelyezésről történő döntés előtt meg kell győződni a szükséges fedezetek és biztosítékok meglétéről, valós értékéről, érvényesíthetőségéről, hozzáférhetőségéről, valamint a kockázatvállalás időtartama alatt figyelemmel kíséri az ezekben bekövetkezett esetleges negatív és pozitív változásokat.

A fedezettség optimalizálása, azaz a fedezetek megosztása érdekében a Takarékszövetkezet által kockázatosnak minősített konstrukciók, illetve nagykockázatnak minősülő kihelyezés esetében az

adott ügyletbe többféle biztosíték együttes alkalmazását kell kikötni. Többféle biztosíték kikötése esetén a szerződésben rögzíteni kell, hogy nem teljesítés illetve nem szerződés szerű teljesítés esetén a Takarékszövetkezet jogosult megválasztani a biztosítékok felhasználásának sorrendjét.

Magánszemélyek és vállalkozások esetén lehetőség szerint az adós és adóstárs vagy közeli hozzátartozója magánvagyonát döntéstől függően be kell vonni a fedezetek körébe.

Kiemelt figyelmet kell fordítani a felszámolási eljárásra vonatkozó előírásokra, nevezetesen arra, hogy a zálogjoggal, óvadékkal biztosított követelés csak abban az esetben érvényesíthető, ha a biztosítéki szerződést a felszámolási eljárás megindítása előtt 12 hónappal kötötték, s jegyeztették be az ingatlan-nyilvántartásba, illetve a Magyar Országos Közjegyzői Kamaránál vezetett nyilvántartásba.

A fedezetek biztosítása érdekében a hitelígénylőtől nyilatkozatot kell bekérni arra vonatkozóan, hogy bírósági végrehajtás, illetve felszámolási eljárás nem folyik ellene.

A fedezet meghatározásakor minden esetben figyelembe kell venni az ügylet jellegét, az ügyfél személyét (ügyfél-, illetve partnerminősítés) és a fedezetek értékállóságának biztosítását.

A jelzálogterhelésnél figyelembe kell venni a bejegyzés ranghelyét, az előző ranghelyeken szereplő bejegyzéseknek az ingatlan könyv szerinti nettó értékéhez vagy a vagyonértékelő által meghatározott értékéhez (ha ez utóbbi az alacsonyabb) viszonyított hányadát.

A Takarékszövetkezet fedezetként általában tehermentes ingatlant fogad el.

Az elismert biztosítékok fő típusai

A hitelezési kockázat minimális szabályozási tőkekövetelménye megállapítása szabályairól szóló utasításban meghatározott elismert biztosítékok közül a Takarékszövetkezet a hitelezési gyakorlat során az alábbi elismert biztosítékokat fogadja el:

- Ingatlan biztosíték
- Pénzügyi biztosíték
- Garancia

A garanciát nyújtók és kezességet vállalók hitelminősítési kategóriája a Hkr. 108. § (1) bekezdése szerinti bontásban, valamint a hitelderivatíva partnerek hitelminősítési kategóriái

Csoportosítás (a HKR szerint)	Minősítés kategória					
	1 (AAA -AA-)	2 (A+ -A-)	3 (BBB+ - BBB-)	4 (BB+ - BB-)	5 (B+ - B-)	6 (CCC + CCC-)
a) központi kormány és központi bank,			1			
b) regionális kormány és helyi önkormányzat,						
c) multilaterális fejlesztési bank,						
d) Európai Közösség, Nemzetközi Valutaalap, Nemzetközi Fizetések Bankja						
e) HKR 6. § (2)-(3) bekezdésben meghatározottak megfelelő közszektorbeli intézmény,						
f) hitelintézet és befektetési vállalkozás, (pl: MTB Zrt.)			1			
g) vállalkozás, ideértve a hitelintézet és a befektetési vállalkozás anyavállalatát, leányvállalatát és Szm. szerinti kapcsolt vállalkozását, ha 1. az elismert külső hitelminősítő szervezet általi minősítéssel és legalább 2. hitelminősítési besorolással rendelkezik,						
h) hitelintézettel egyenértékű prudenciális szabályozásnak megfelelő pénzügyi vállalkozás			1			

A hitelezésikockázat-mérséklés során felmerülő piaci- vagy hitelezésikockázati-koncentrációkkal kapcsolatos információk

A hitelezésikockázat-mérséklés során felmerülő piaci- vagy hitelezési kockázati koncentrációk a Takarékszövetkezetnél jelenleg nincsenek.

Az olyan kitétségek - mérlegen belüli és kívüli nettósítás utáni - értéke, amelyek esetében készfizető kezesség, garancia vagy hitelderivatíva került figyelembe vételre

Garancia nyújtó	Kitettség összege e Ft
Központi kormány készfizető kezessége	22.856
Garantiqa Hitelgarancia Zrt. készfizető kezessége	206.219
AGHV Zrt készfizető kezessége	28.605

Az elismert pénzügyi biztosítékok és más elismert hitelkockázati fedezetek által fedezett, teljes kitétség értékek

Ezt az információt a Takarékszövetkezet a HPT 137/A. § (4) bekezdésének b) pontja alapján védett információnak minősítette, mert ezen adatok nyilvánosságra hozatala a Takarékszövetkezet gazdasági érdekeit sérti.

KERESKEDÉSI KÖNYV

A Takarékszövetkezet 2008. évben kereskedési könyvet nem vezetett, így december 31-ére vonatkozóan adatszolgáltatása nincs.

KERESKEDÉSI KÖNYVBEN NEM SZEREPLŐ RÉSZVÉNYEK ÉS POZÍCIÓK

A Takarékszövetkezet a Magyar Takarékszövetkezeti Bank Zrt-vel együttműködési megállapodás keretében több szolgáltatást nyújt ügyfeleinek. A Takarékszövetkezet számlavezető bankja az MTB Zrt. által kibocsátott 2015. okt.7-i lejáratú átváltoztatható kötvényt vásároltunk 5.250 eFt névértéken.

Egyéb részvényekben lévő kitettsége a Takarékszövetkezetnek nincs.

MŰKÖDÉSI KOCKÁZAT

A Tagintézmény a működési kockázat tőkekövetelményét a Hpt. 76/J. § értelmében az Alapmutató módszer szerint számolja, amelynek összege: 81.159 eFt

Jászberény, 2009. április 28.

Jász- Takarékszövetkezet
Igazgatósága